

**RAPPORT
JAARLIJKS ONDERZOEK
DE ZONNEBLOEM SO/ZMLK**

School : De Zonnebloem so/zmlk
Plaats : Emmeloord
BRIN-nummer : 14WS
Onderzoeksnummer : 95181

Datum schoolbezoek : 19 juni 2007
Datum vaststelling : 2 oktober 2007

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
2 DE UITGANGSSITUATIE VAN DE SCHOOL	7
3 OORDEEL OVER DE INDICATOREN	9
4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT	13

1 INLEIDING

Op 19 juni 2007 bezocht de Inspectie van het Onderwijs de Zonnebloemschool (so-zmlk) in verband met een landelijk onderzoek naar de kwaliteit van het cluster 3 onderwijs.

Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar een aantal indicatoren uit het door de inspectie gehanteerde toezichtkader speciaal en voortgezet speciaal onderwijs 2005. De indicatoren betreffen de volgende kwaliteitsaspecten: 'leerstofaanbod', 'onderwijstijd', '(ortho)pedagogisch handelen', '(orto)didactisch handelen', 'actieve en zelfstandige rol leerlingen', 'schoolklimaat' en 'opbrengsten'.

Dit onderzoek heeft geresulteerd in een 'update' van het bestaande, maar verouderde kwaliteitsprofiel van de school. De indicatoren behorend bij de overige kwaliteitsaspecten, 'kwaliteitszorg' en 'leerlingenzorg' inclusief 'functionaliteit van de handelingsplanning' zijn recent onderzocht tijdens een JO en volledigheidshalve nog eens opgenomen.

De inspectie gaat zoveel mogelijk uit van de gegevens die de school zelf over de eigen kwaliteit heeft verzameld. Daarmee sluit de inspectie aan bij de specifieke situatie van de school en wordt de school bovendien niet onnodig belast.

U heeft naast de schoolgids en het schoolplan geen documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben. Wel heeft u documenten ingestuurd die over uw schoolontwikkelingsactiviteiten gaan, zoals het Doelenboek 2007 van de Zonnebloemschool en de door de inspectie toegestuurde vragenlijst directie. Deze informatie is betrokken in het onderzoek.

Tijdens het bezoek heeft de inspectie de directie van de school verzocht zichzelf te beoordelen op de kernindicatoren van de inspectie. Aan het eind van het bezoek bleek tijdens de bespreking van de kernindicatoren, dat de school een realistische kijk heeft op de eigen kwaliteit: haar oordelen kwamen in grote lijnen overeen met die van de inspectie.

De opzet van het onderzoek

Het jaarlijks onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Analyse van, indien beschikbaar, documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Schoolbezoek, waarbij gesprekken met de directie en met de coördinatie leerlingenzorg zijn gevoerd over de onderzochte indicatoren en de ontwikkeling en voornemens van de school met name op onderwijsinhoudelijk terrein;
- Bezoeken aan groepen;
- Eindgesprek met de directie en de coördinatie van de leerlingenzorg en een vertegenwoordiger namens het bevoegd gezag, waarin de inspectie haar oordelen heeft teruggekoppeld.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van de hiervoor genoemde aspecten van het onderwijs levert oordelen op een aantal indicatoren op. Na een korte beschrijving van de uitgangssituatie van de school (hoofdstuk 2), worden in hoofdstuk 3 deze indicatoren en de oordelen van de inspectie in een tabel weergegeven en van een toelichting voorzien.

In hoofdstuk 4 zijn de afspraken over de invulling van het onderzoek in het volgende kalenderjaar aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 DE UITGANGSSITUATIE VAN DE SCHOOL

Evenals in het laatste inspectierapport (februari 2007) naar aanleiding van een jaarlijks onderzoek (JO) is vastgesteld, is ook nu de context van de school onveranderd gunstig voor de kwaliteit van het onderwijs. Wat nog ontbreekt is een passende beschikking van de schoolsoort van speciaal onderwijs (so) naar speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (sovso). De school voldoet immers in feite in alle opzichten aan de kenmerken van een sovso-school.

De school staat, evenals vele zmlk-scholen voor de taak een gedifferentieerde opvang van leerlingen met heel verschillende hulpvragen te realiseren. Door haar geïsoleerde ligging in de Noordoostpolder is de school genoodzaakt de hele breedte van de indicatiestelling voor cluster 3 zmlk toe te laten.

De impuls die uitgaat van een voortdurende groei, de verschillende doelgroepen zoals leerlingen met moeilijk verstaanbaar gedrag ('zmlkers') en de mede daarop afgestemde ontwikkelingen, en de professionele wijze waarop deze school de uitdagingen tegemoet treedt, maken van de Zonnebloemschool een 'lerende organisatie', die een voorbeeldfunctie voor andere scholen kan vervullen.

3 OORDEEL OVER DE INDICATOREN

De waarderingen die over de onderzochte indicatoren zijn gegeven, staan vermeld in de onderstaande tabellen. Iedere tabel wordt gevolgd door een toelichting op deze waarderingen van de inspectie. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs.

In de waardering op de indicatoren is tot uitdrukking gebracht in welke mate deze bijdragen aan de kwaliteit van het desbetreffende kwaliteitsaspect:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten). Deze waardering is gegeven indien de school geen betrouwbare en valide gegevens over haar opbrengsten beschikbaar heeft.

Het kwaliteitsprofiel van De Zonnebloem so/zmlk

Cyclisch proces kwaliteitszorg	1	2	3	4
1.1 De school heeft inzicht in de verschillen in onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.				●
1.2 De school hanteert een onderwijsconcept dat aansluit bij haar leerlingenpopulatie.			●	
1.3 De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.		●		
1.4 De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen.			●	
1.5 De school evalueert regelmatig de leerlingenzorg.				●
1.6 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				●
1.7 De school borgt de kwaliteit van het leren en onderwijzen en de leerlingenzorg.			●	
1.8 De school rapporteert aan belanghebbenden inzichtelijk over de gerealiseerde kwaliteit van het onderwijs.			●	
1.9 De school waarborgt de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel.			●	

Systeem van leerlingenzorg

	1	2	3	4
3.1 De commissie voor de begeleiding bepaalt de onderwijsrelevante beginsituatie van de leerlingen.			●	
3.2 De commissie voor de begeleiding bepaalt bij instroom het ontwikkelingsperspectief van de leerling.			●	
3.3 De school stelt het handelingsplan vast in overeenstemming met de ouders.				●
3.5 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de vorderingen en ontwikkeling van de leerlingen.				●
3.8 De commissie voor de begeleiding evalueert de uitvoering van het handelingsplan.			●	

Functionaliteit handelingsplanning

	1	2	3	4
4.1 De leerinhouden komen overeen met de afspraken in de documenten voor handelingsplanning.			●	

Kwaliteitsaspect: Leerstofaanbod	1	2	3	4
5.1 De school hanteert een leerstofaanbod voor de schoolse vakken.				●
5.4 Het leerstofaanbod sluit aan op het uitstroomperspectief van de leerlingen.			●	
5.5 Het leerstofaanbod maakt het mogelijk gericht in te spelen op verschillen tussen leerlingen.			●	

Tijd	1	2	3	4
6.3 De teamleden maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	
6.4 De school stemt de hoeveelheid tijd af op de onderwijsbehoeften van (individuele) leerlingen.			●	

(Ortho)Pedagogisch handelen	1	2	3	4
7.2 De teamleden gaan op een respectvolle wijze met de leerlingen om.				●
7.4 De teamleden handhaven de gedragsregels.				●
7.6 De teamleden stemmen hun (ortho)pedagogisch handelen af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.				●

(Ortho)Didactisch handelen	1	2	3	4
8.2 De leraren leggen duidelijk uit.				●
8.4 De leraren stimuleren de leerlingen tot denken.				●
8.5 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				●

Actieve en zelfstandige rol leerlingen	1	2	3	4
9.1 De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				●
9.3 De leerlingen hebben verantwoordelijkheid voor de organisatie van hun eigen leerproces die past bij hun ontwikkelingsniveau.				●

Schoolklimaat	1	2	3	4
10.1 De school heeft inzicht in de beleving van de sociale veiligheid door leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op school voordoen.				●
10.2 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.				●
10.3 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op afhandeling van incidenten in en om de school.				●
10.4 De leerlingen en de teamleden voelen zich aantoonbaar veilig op school.				●
10.6 De ouders tonen zich betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.				●

Opbrengsten	1	2	3	4	5
11.4 De resultaten van de leerlingen aan het einde van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingen mag worden verwacht.			●		

Algemeen beeld van de kwaliteit van het onderwijs

De Zonnebloemschool is erin geslaagd de kwaliteit van het onderwijs sinds het vorige uitgebreide inspectieonderzoek in 2004 aanmerkelijk te verbeteren. De Zonnebloemschool is nu in alle opzichten een goede school voor speciaal onderwijs. De directie en het team hebben zich de afgelopen periode gericht op de veranderende leerlingenpopulatie en in de schoolontwikkeling de juiste prioriteiten gesteld. Tijdens het jaarlijkse onderzoek aan het begin van dit jaar is de leerlingenzorg uitvoerig aan bod gekomen. Ook de kwaliteitszorg is toen onderzocht. Nu zijn de overige kernindicatoren behorend bij de andere kwaliteitsaspecten beoordeeld. De school presteert op nagenoeg alle kernindicatoren minimaal 'voldoende' (een '3') en in zeer veel gevallen zelfs 'goed' (een '4'). Dat is zonder meer een prestatie van formaat. De inspectie kan in dit rapport dan ook volstaan met een korte toelichting op de aangetroffen kwaliteit.

Toelichting

De school neemt haar eigen kwaliteit serieus en werkt planmatig aan verbeteringen. De directie is goed in staat haar eigen kwaliteit te beoordelen. De enige indicator die nog niet positief beoordeeld is (1.3), zal naar verwachting op niet al te lange termijn ook voldoende zijn, als de school haar eigen opbrengstdoelen op schoolniveau formuleert en evalueert op basis van de bereikte doelen uit de handelingsplannen.

De school werkt met 'Zonnebloemcompetenties' en de intern begeleiders (ib'ers) hebben door observatie van leraargedrag zicht op de aanwezigheid daarvan. De ib'ers ondersteunen de leraren gevraagd en ongevraagd bij hun dagelijkse werk in de groepen en bij de totstandkoming van de handelingsplannen.

Het Zonnebloem 'Doelenboek 2007' is de basis voor de koppeling van leerlijnen, handelingsplannen en leerlingvolgsysteem en is opnieuw geactualiseerd.

Alle onderdelen die behoren tot een sluitend systeem van leerlingenzorg zijn op deze school dan ook aanwezig en operationeel.

De school neemt de leerlingen serieus en honoreert de inbreng van leerlingen. De leerlingenraad is mede daarvoor in het leven geroepen. De regels die in de school en in de groepen gelden, zijn tot stand gekomen in samenspraak met de leerlingen. In alle groepen zijn deze regels op eigen wijze, passend bij de groep, kenbaar gemaakt.

De school werkt ook nog op andere manieren aan het bevorderen van de zelfstandigheid van de leerlingen. Zo zijn er weektaken in de groepen waar de leerlingen de daarbij horende zelfstandigheid kunnen aanleren.

De school is soms teleurgesteld in de belangstelling die de ouders voor de schoolse activiteiten tonen. Toch probeert de school, ook samen met de oudercommissie, zoveel mogelijk ouders bij de school te betrekken.

In het leerstofaanbod wil de school nog meer mogelijkheden realiseren om beter te kunnen aansluiten bij de individuele behoeften van de leerlingen. Zo wil de school tot samenwerking met ROC Friese Poort komen om leerlingen bijvoorbeeld ook praktische vaardigheden zoals 'metselen' te kunnen leren. Ook de stage en de dagbestedingsactiviteiten hebben de aandacht van de school.

De school heeft voldoende oog voor het belang van de te realiseren en te benutten onderwijstijd. Het onderscheid tussen pauze en eten wil de school nog verder aanscherpen.

De opbrengsten kan de school nu al bepalen aan de hand van de gerealiseerde doelen uit de handelingsplannen. De school heeft daarmee de eerste ervaringen opgedaan en deze maken het mogelijk vast te stellen dat de resultaten voldoende zijn. Duidelijk is echter dat de school daarover niet tevreden is. Zij wil ook hier minimaal 'goed' (een '4') realiseren. De inspectie heeft er vertrouwen in dat ook dat op termijn zal lukken.

4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Afspraak met betrekking tot wettelijke bepalingen

Bij dit jaarlijks onderzoek heeft de inspectie ook een onderzoek gedaan naar de naleving van een aantal wettelijke voorschriften. Dit onderzoek betrof de wettelijke voorschriften over de geplande onderwijstijd en over een door het bevoegd gezag vastgestelde schoolgids en schoolplan.

Op basis van dit onderzoek concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

Afspraken over de invulling van het eerstvolgende onderzoek.

De bevindingen van dit onderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie.